

מדריך לחולה פרקינסון לקראת הוועדה הרפואית של הביטוח הלאומי

אנשים עם פרקינסון יגיעו במוקדם או במאוחר לוועדה רפואית בביטוח הלאומי, כדי לקבוע את אחוזי הנכות הרפואית שלהם. קביעת אחוזי הנכות הרפואית היא הבסיס לקביעת זכאות לקצבת נכות כללית וקצבת שירותים מיוחדים. אחוזים אלה משמשים גם להטבות מגופי שלטון נוספים, כגון פטור ממס הכנסה ועוד. במקרים מסוימים, קיימת אפשרות לבחון זכאות לקבלת הטבות בניידות- במקרים אלה, מתקיימת וועדה רפואית נוספת, במשרד הבריאות ובבחנים ליקויים רפואיים אחרים.

המפגש הקצר עם חברי הוועדה הוא בעל השפעה רבה מאד על עתידו של החולה. חולים רבים מתלבטים כיצד להתכונן אליו, אילו מסמכים רפואיים לצרף לתביעה ואיך להתנהג בוועדה. יש שמתיעצים עם עורך דין, אחרים ניגשים לחברות פרטיות שמתמחות בהכנת חולים לוועדה הרפואית. רבים – גם אם אינם משקיעים כסף בהכנה לוועדה – נלחצים מאד מן המעמד.

מטרתו של מדריך זה, שנכתב יחד עם אנשי הביטוח הלאומי, היא לספק הנחיות לחולה פרקינסון לעניין הקצבות להן הוא עשוי להיות זכאי בביטוח הלאומי, להבין את תהליך הטיפול בתביעה, לסייע לו להציג את מצבו הרפואי והתפקודי בצורה נכונה ולקבל, בסופו של תהליך, הערכה והחלטה המשקפת את מצבו האמיתי.

המדריך כתוב בשפה פשוטה ובהירה, כסדרה של שאלות ותשובות. כדי לשפר מדריך זה ולשמור על עדכניותו, אנו מבקשים כי תעירו לנו באם ישנן שאלות עליהן אין תשובות במדריך, או שניסיונכם מלמד כי המציאות שונה מהותית מן ההנחיות במדריך. את הערותיכם ניתן להעביר ל [מנהלת האתר](#)

1. מה אפשר לקבל מהביטוח הלאומי?

קצבת נכות כללית

קצבת נכות כללית מיועדת לאנשים לפני גיל פרישה, ש**כושרם לעבוד** נפגע באופן משמעותי, בשל הליקוי הרפואי.

תנאי לבדיקת הזכאות לקצבה, הוא כי הכנסותיך מעבודה, אינן עולות על 60% מהשכר הממוצע במשק (5,453 ₪ ברוטו, נכון לינואר 2014).

אם הכנסתך נמוכה מסכום זה, וכושרך לעבוד נפגע בשל הליקוי, מומלץ לך להגיש [תביעה לנכות כללית](#) בטופס [זה](#).

בקשתך תועבר לוועדה רפואית, כדי לקבוע את האחוזים הרפואיים. בהתאם לאחוזים הרפואיים שייקבעו, תיבדק השפעת הליקוי על כושרך לעבוד. חשוב להדגיש שהבדיקה היא מול כל סוגי התעסוקה במשק, ולא בהתאם ליכולת לחזור לעבודה הקודמת בה עסקת לפני המחלה.

תהליך הטיפול בתביעה צפוי להימשך כשלושה חודשים.

קצבת שירותים מיוחדים

קצבת שירותים מיוחדים מיועדת לאנשים לפני גיל פרישה, התלויים בעזרת הזולת בחיי היום יום, בשל הליקוי הרפואי.

תנאי לבדיקת הזכאות לקצבה, הוא כי הכנסותיך מעבודה, אינן עולות על 5 פעמים השכר הממוצע במשק (45,445 ₪ ברוטו, נכון לינואר 2014).

אם הכנסתך נמוכה מסכום זה, וקיים צורך בעזרה של אדם אחר בחיי היום יום (הזכאות הינה למי שמי שתלוי בעזרת הזולת בהלבשה, רחצה, אכילה, היגיינה אישית, וניידות בתוך הבית, וכן פעולות הקשורות במשק הבית, ולמי שזקוק להשגחה למניעת סכנה לו או לזולת), מומלץ לך להגיש תביעה [לשירותים מיוחדים](#). בקשתך תועבר לוועדה רפואית, כדי לקבוע את האחוזים הרפואיים. בהתאם לאחוזים הרפואיים שייקבעו, תיבדק השפעת הליקוי על הצורך שלך בעזרה בחיי היום יום. אם הפגיעה בתפקוד החלה לאחר שכבר הגעת לגיל פרישה, מוצע לבחון את זכאותך [לגמלת סיעוד](#) מהביטוח הלאומי.

תהליך הטיפול בתביעה צפוי להימשך כשלושה חודשים.

גמלת ניידות

גמלת ניידות מיועדת לאדם המוגבל בגפיים התחתונות, ונועדה לסייע לו במימון התניידות מחוץ לבית. אם יש לך מוגבלות בגפיים התחתונות, עליך להגיש [בקשה לבדיקה רפואית](#) במשרד הבריאות. לאחר קבלת החלטת הוועדה הרפואית במשרד הבריאות, אם נקבעו לך אחוזים רפואיים מתאימים (פופ אפ-40% אם יש לך רישיון נהיגה, 60% אם אין לך רישיון נהיגה)- מומלץ לך להגיש לביטוח הלאומי [תביעה לגמלת ניידות](#).

הפרטים המופיעים במסמך זה הינם פרטים כלליים, לקבלת פרטים נוספים ומידע מפורט על הזכאות לקצבות, מוצע לפנות לאתר הביטוח הלאומי בכתובת www.btl.gov.il

2. איך להגיש תביעה ומה לצרף לה?

איך להגיש את התביעה?

את הבקשה לקצבת נכות כללית ו/או שירותים מיוחדים יש להגיש על גבי הטופס המתאים (קישורים):

- [קצבת נכות כללית](#)
- [קצבת שירות מיוחדים](#)
- [בקשה לבדיקה](#) בלשכת הבריאות המחוזית לצורך קבלת הטבות בניידות

יש למלא את טופס התביעה על כל סעיפיו ולשלוח אותו לסניף הביטוח הלאומי באזור מגוריך.

לתשומת ליבך, ניתן לבקש כי החלטה רפואית בענייך תתקבל מבלי לזמנך לוועדה רפואית, אם תחתום על כך בסעיף המתאים (ובתנאי שרופא המוסד סבר שאפשר לקבוע זכאות מבלי לזמנך לוועדה).

בכל מקרה, חשוב שתדע, שהביטוח הלאומי לא ידחה תביעתך מבלי שרופא מטעמם בדק אותך בוועדה.

איזה מסמכים צריך לצרף לתביעה?

מסמכים רפואיים:

למסמכים הרפואיים יש השפעה עצומה על קביעת הזכאות, שכן הם מתארים בצורה אובייקטיבית ומקצועית את מצבכם הרפואי האמיתי. הדבר נכון כפליים כשמדובר בפרקינסון, עקב האופי התנדודתי של המחלה (מצבי OFF\ON). חולה שמגיע לוועדה במצב ON מצפה כי הוועדה תיקח בחשבון גם את מצבי ה OFF שלו, הבאים לידי ביטוי במסמכים הרפואיים. ככל שתצרך לתביעה, מסמכים רפואיים עדכניים ומפורטים יותר, תתקבל החלטה מהירה יעילה ומדויקת בתביעתך.

- העמותה, בשיתוף פעולה עם הביטוח הלאומי, גיבשה **טופס** למילוי ע"י הרופא המטפל. מומלץ לצרף טופס זה לתביעה- מכיוון שהוא מכיל את כל הנתונים החשובים להחלטה יעילה ומהירה של הביטוח הלאומי.
  - אם אין באפשרותך לצרף את **המסמך הייעודי לחולי פרקינסון**, עליך לצרף לתביעה את המסמכים הרפואיים הבאים:
    - סיכומי ביקורי מרפאה להפרעות בתנועה או סיכומי ביקור אצל הנוירולוג, בהם מפורטים מצבי ON ו-OFF.
    - סיכומי אשפוז (אם יש)
    - רשימת תרופות מעודכנת (ניתן לצרף גם תדפיס מרופא משפחה)
    - מכתב עדכני מנוירולוג מטפל בקהילה (אין צורך ללכת במיוחד לרופא פרטי).
    - במקרים בהם קיימת בעיה קוגניטיבית יש לצרף גם הערכה קוגניטיבית
- במידה שיש בידך:
- הערכה של מרפאה בעיסוק, פיזיותרפיסט ו/או פיתוח של בדיקות הדמיה – מומלץ לצרף גם אותם.
  - מומלץ לך לוודא עם הנוירולוג כי כל התופעות מתוארות במסמכים.

האם המסמכים צריכים להיות עדכניים?

- רצוי. אין זאת אומרת שצריך לרוץ לכל הרופאים הרלוונטיים יום לפני הוועדה. אם המסמכים שלך הם בני פחות מחצי שנה, ניתן לשלוח אותם, אלא אם חל שינוי במצב מהבדיקה האחרונה.

האם יש חשיבות לרופא הכותב את המכתב הנוגע לפרקינסון? זה יכול להיות כל נוירולוג? חייב להיות נוירולוג המתמחה בפרקינסון?

- ככלל, מומלץ לך להגיש את התביעה בצירוף **הטופס המובנה** שהוכן בשיתוף הביטוח הלאומי, חתום ע"י נוירולוג (גם נוירולוג שאינו מתמחה בפרקינסון). חשוב שתוודא שהנוירולוג התייחס לכל סעיפי המסמך.
- במידה שאין בידך את הטופס שגובש ניתן כאמור לצרף המסמכים שפורטו מעלה, ובלבד שיינתנו ע"י נוירולוג או מרפאה להפרעות בתנועה.
- על המכתב להיות מפורט ולסכם את מהלך המחלה והמצב הנוכחי שלך, שכן יש לו השפעה גדולה על קביעת הביטוח הלאומי.

אם יש לי בעיות רפואיות נוספות מלבד הפרקינסון, מה עלי לעשות?

- אם אתה סובל ממחלות נוספות שאינן קשורות לפרקינסון, עליך לצרף מסמכים רפואיים עדכניים הרלוונטיים עבור כל מחלה בנפרד, כבר במועד הגשת התביעה.

איזה מסמכים נוספים חשוב לצרף לתביעה:

- 15 תלושי שכר אחרונים בתביעה לנכות כללית או 6 תלושי שכר אחרונים למי שמבקש להיבדק לעניין שירותים מיוחדים בלבד.

3. מהי, למעשה, וועדה רפואית?

- מטרתה של הוועדה רפואית היא לקבוע את הליקוי הרפואי שלך, ולהעריך את רמת הפגיעה בכושך לעבוד או לתפקד בחיי היום יום בשל הליקוי הרפואי.
- הוועדה מסתמכת בהחלטתה על המסמכים הרפואיים שהגשת, והרופא בוועדה מעיין בהם לפני כניסתך לחדר.
- הוועדה הרפואית מורכבת בדרך כלל מרופא אחד המתמחה בתחום הרפואי ממנו אתה סובל, ומזכיר וועדה שתפקידו לכתוב את פרוטוקול הוועדה.
- אם אתה סובל ממספר ליקויים רפואיים, בתחומים שונים, ייתכן שתוזמן למספר רופאים, בהתאם לתחום המומחיות הנדרש לבדיקת כל ליקוי.
- הביטוח הלאומי עושה מאמצים לזמן לבדיקות שונות באותו היום, ואולם, במקרים מסויימים, ייתכן שתצטרך להגיע מספר פעמים לבדיקה.

איך מתנהלת הוועדה:

- בוועדה תתבקש לתאר את הפגיעות מהן אתה סובל, ותתבקש לחתום כי כל תלונותיך נרשמו בפרוטוקול וכי אתה מסכים להיבדק ע"י הרופא בוועדה.
- הרופא יראיין אותך, יבדוק אותך בדיקה פיזית, ובחלק מהמקרים תתבקש להדגים ביצוע של פעולות מסוימות.
- לאחר צאתך מהוועדה יקבל הרופא החלטה בענייך.

כיצד להתכונן לוועדה?

- בוועדה יינתן לכם זמן קצוב לתאר את הפגיעות מהן אתה סובל, ולכן חשוב שתכינו מראש את רשימת התלונות שלכם, והפרטים הרלוונטיים שברצונכם להדגיש לרופא.
- אם ברשותך מסמכים רפואיים עדכניים שלא צרפת לתביעתך, ולא שלחת לפני הוועדה, באפשרותך להגישם לרופא בזמן הוועדה (עדיף שמסמכים אלו ישלחו לביטוח לאומי לפני מועד הוועדה, כדי שהרופא יעיין בהם לפני הוועדה).
- ערכו חזרה בבית – היעזרו בחבר, שכן או בן משפחה כדי לתכנן מראש מה לומר, שכן הוועדה עצמה היא מצב מלחץ וייתכן שתתבלבלו ולא תציגו את הדברים נכונה. כמו כן כדאי לרשום על דף את כל הנקודות החשובות אותן ברצונכם לומר.
- לפני שאתם חותמים על הטופס שבו תועדו תלונותיכם קראו אותו היטב וודאו שמה שכתוב בו מדויק ושלא נשכח שום פרט. אם נפלה טעות, בקשו בנימוס לתקנה.
- אל תנסו להערים על הרופאים. הם מכירים היטב את מאפייני המחלה ולא כדאי לעשות בפניהם הצגות במהלך הבדיקה. זה עלול לחזור אליך כבומרנג.

יש לי בעיות במערכות בגוף שלא קשורות לנוירולוגיה, האם צריך ללכת לסדרה של ועדות או שניתן להעריך תפקוד בוועדה אחת?

- הביטוח הלאומי הוא זה שיחליט האם בוועדה ייקח חלק נוירולוג בלבד, או גם רופאים ממקצועות אחרים. ככלל, הביטוח הלאומי הצהיר בפנינו כי הוא יעשה כל מאמץ על מנת לזמנך למועד אחד. במקרים שנדרשים מומחים שונים, ייתכן שתוזמן מספר פעמים.

האם כדאי להביא מלווה?

- כדאי לבוא לוועדה מלווים בבן משפחה/ חבר. חולה מלווה הוא רגוע יותר ויכול להתמקד "במשימה" שלו. מלווה יוכל לסייע לך לזכור לומר את כל מה שתכננת מראש לומר בוועדה.

האם כדאי לבוא עם עורך דין?

- בוועדה רפואית ראשונה או במקרה של החמרה במצבך הרפואי מיותר לשכור שירותי עורך דין או חברה למימוש זכויות רפואיות.
- אם החלטת לערער על קביעת הוועדה, באפשרותך להיוועץ [בנו](#), לפני פנייה לעורך דין או לחברה למימוש זכויות רפואיות.
- להחלטה להיעזר בעורך דין או בחברה למימוש זכויות יש משמעות כלכלית משמעותית מאד – חלק נכבד מהקצבה לה תהיה זכאי יועבר אליהם כשכר טרחה.

האם ניתן לערער על תוצאות הוועדה?

- כמובן שניתן. יש [אפשרות לערער](#) על החלטת הוועדה לוועדת ערערים. יותר מכך, ניתן לערער גם על תוצאות ועדת הערערים בפני בית הדין (במקרה של ערר לבית הדין, ניתן להסתייע בלשכה לסייע משפטי ללא תשלום או בתשלום סמלי). לכן, שקלו בזהירות את הצורך בייעוץ חיצוני בתשלום.

על מה ניתן לערער?

- באפשרותך לערור על:
  1. האחוזים הרפואיים שנקבעו לך
  2. שעור קצבת הנכות או קצבת שירותים מיוחדים
  3. תקופת הזכאות

4. מה קורה אחרי הוועדה הרפואית?

- אם הגשת תביעה לנכות כללית, ייתכן שלאחר ועדה רפואית תוזמן לפקיד שיקום של הביטוח הלאומי (עובד סוציאלי בהכשרתו) אשר יחווה דעתו גם הוא על יכולתך לעבוד, לאחר מכן תתקבל החלטה בענייך.

כמה זמן לוקח התהליך?

- בדרך כלל כ – 3 חודשים, וזאת בהנחה שצרפת לתביעה את כל המסמכים שנדרשו.

5. מה עם עבודה וקבלת קצבאות?

האם כדאי להפסיק לעבוד בשביל לקבל קצבת נכות?

ככלל, איננו ממליצים לך להפסיק את עבודתך אם מצבך הרפואי מאפשר לך זאת. אנו מאמינים כי השתתפות בשוק העבודה היא בעלת ערך משמעותי עבורך, ולכן מומלץ לך לנסות ולהמשיך לעבוד ככל שתוכל. תמיד תוכל להגיש תביעה לקצבה ולהיות זכאי לה, בהתאם להכנסותיך ולמצבך הרפואי עד שנה לפני הגשת התביעה.

לפרטים על השפעת הכנסתך מעבודה על הקצבה, הכנס ל[מחשבון](#) הביטוח הלאומי.

ומה אם איני עובד או אם איני יכול לחזור לעבודה הקודמת, בשל מצבי הרפואי?

אם אינך עובד ואתה מעוניין בכך, באפשרותך לפנות למחלקת השיקום בסניף הביטוח הלאומי ושם תיבחן התאמתך לתכנית שיקום.